

Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

Suomen jätelainsäädännön mukainen toimintamalli
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus
17.9.2024

TUOTTAJAVASTUU

Sisällys

Johdanto	3
Tuottajan määritelmä	4
Muut määritelmät	4
Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja	5
Suomeen sijoittautunut etämyyjä	5
Ulkomainen etämyyjä	5
Tuottajaa vastaava toimija	6
Verkkokaupan alustan ylläpitäjä	7
Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan nimeäminen	9
Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja – rooli ja velvoitteet	9
Menettelytavat	10
Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutus	10
Ulkomaisen etämyyjän valtuutus verkkokaupan alustan ylläpitäjälle	10
Tuottajaa vastaavan toimijan ilmoitus velvoitteiden hoitamisesta	10
Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutuksen päättymisen	10
Liite 1 – Yhteenvetotaulukko tuottajan tai muun toimijan valtuutetun edustajan nimeämisestä	12

Johdanto

Tiettyjen tuotteiden valmistajat, maahantuoijat ja etämyyjät vastaavat tuotteidensa jätehuollosta ja sen kustannuksista. Suomeen sijoittautuneille valmistajille ja maahantuoijille tämä tarkoittaa joko liittymistä hyväksyttyn tuottajayhteisöön, tuottajayhteisön perustamista yhdessä muiden tuottajien kanssa tai poikkeustapauksessa rekisteröitymistä yksittäisenä tuottajana Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ylläpitämään tuottajarekisteriin.

SER-direktiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (2012/19/EU)) ja SUP-direktiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä (2019/904/EU)) sekä Suomen jätelaki (646/2011) edellyttävät kuitenkin, että toiseen EU-jäsenvaltioon sijoittautuneet etämyyjät, jotka myyvät sähkö- ja elektroniikkalaitteita, tiettyjä kertakäyttöisiä muovituotteita (niin sanottuja SUP-tuotteita) ja muovisia sisältäviä kalastusvälineitä suoraan käyttäjille Suomeen, nimeävät Suomeen valtuutetun edustajan hoitamaan tuottajavastuuta koskevia velvoitteita. Edellä mainittu koskee vastaavasti niitä suomalaisia toimijoita, jotka myyvät sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita ja muovisia sisältäviä kalastusvälineitä etäkaupalla suoraan käyttäjille muihin EU-jäsenvaltioihin. Tulevaisuudessa pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen koskee myös akkuja ja paristoja, sillä vuonna 2023 hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset akuista ja paristoista ja jätteakuista ja -paristoista (2023/1542/EU, myöhemmin akkuasetus) edellyttää akkujen ja paristojen etämyyjä nimeämään tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan. Velvoite astuu voimaan 17.8.2025 ja koskee niin EU-jäsenvaltioihin kuin muihin maihin sijoittautuneita etämyyjä. Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen koskee tulevaisuudessa mahdollisesti myös pakauksia sekä tekstiilejä, mutta näiden osalta lainsäädäntötyö on vielä kesken.

Lisäksi EU-lainsäädäntö ja Suomen jätelaki mahdollistavat, että toiseen valtioon sijoittautuneet tuottajaa vastaavat toimijat, jotka toimittavat tuotteita Suomeen *muulla kuin etäkaupalla*, voivat vapaaehtoisesti nimetä valtuutetun edustajan hoitamaan Suomeen sijoittautuneen maahantuoijan puolesta tämän tuottajavastuuta koskevia velvoitteita. Suomen kansallisessa lainsäädännössä mahdollisuus valtuutetun edustajan nimeämiseen on laajennettu koskemaan myös verkkokaupan alustan ylläpitäjiä, jotka haluavat vastata alustallaan toimivien etämyyjien tuottajavastuuvetoista.

Tämä ohje on tarkoitettu ulkomaisille toimijoille, joiden tulee nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomeen tai joilla on mahdollisuus vapaaehtoisesti nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja Suomeen. Lisäksi ohje on tarkoitettu niille suomalaisille toimijoille, jotka vastaavasti joutuvat nimeämään tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan toiseen jäsenvaltioon tai joilla on mahdollisuus vapaaehtoisesti nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja toiseen jäsenvaltioon. Ohje on myös tarkoitettu työn tueksi tuottajayhteisöille sekä muille sidosryhmille. Valtuutetun edustajan nimeämisestä on säädetty Suomen jätelain 66 a §:ssä ja 66 b §:ssä. Pirkanmaan ELY-keskus toimii jätehuollon tuottajavastuun valtakunnallisena valvontaviranomaisena Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Tuottajan määritelmä

Tuottajavastuussa oleva tuottaja määritellään Suomen jätelain (646/2011) 48 §:ssä. Lisäksi tuottajan määritelmää on tarkennettu jätelain nojalla annetuissa asetuksissa akuista ja paristoista (520/2014) ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014). Jätelakia voidaan soveltaa vain Suomessa. Etämyyjien tulee hoitaa tuottajavastuunvelvoitteensa kohdemaan lainsäädännön mukaisesti, joskin myös etämyyjän sijaintimaan lainsäädäntö voi asettaa joitakin velvoitteita. Niiden Suomeen sijoittautuneiden toimijoiden, jotka toimittavat tuottajavastuunalaisia tuotteita muihin valtioihin, tulee varmistaa kyseisen maan lainsäädännön mukainen määritelmä tuottajalle kohdemaan viranomaisilta.

Suomessa tuottajina pidetään seuraavia tuotteita ammattimaisesti markkinoille saattavia valmistajia ja maahantuojaia sekä etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä ulkomaisia toimijoita:

- henkilöautot, pakettiautot ja niihin rinnastettavat muut ajoneuvot,
- moottorikäyttöisten tai muun ajoneuvon ja laitteen renkaat (myös renkaiden pinnoittajat sekä renkailla varustetun ajoneuvon tai laitteen maahantuoja),
- sähkö- ja elektroniikkalaitteet (myös toimijat, jotka myyvät muiden tuottamia sähkö- ja elektroniikkalaitteita edelleen omalla nimellään tai tavaramerkillään),
- paristot ja akut,
- paperi tai paperituotteet,
- pakkaukset (tuottajavastuussa ovat pakkaajat ja pakattujen tuotteiden maahantuoja, paitsi palvelupakkausten ja viljelijäpakkausten osalta pakkausten valmistajat ja maahantuoja),
- kuluttajakäyttöön tarkoitetut ilmapallot,
- henkilökohtaiseen hygieniaan ja kuluttajakäyttöön tarkoitetut kosteuspyyhkeet,
- tyhjänä myytävät juomamukit ja niiden korkit ja kannet,
- muovisia sisältävät suodattimelliset tupakkatuotteet ja tupakansuodattimet ja
- muovisia sisältävät kalastusvälineet ja niiden osat.

Renkaiden ja paperin lainsäädäntö on kansallista, mutta muiden alojen säädökset perustuvat vastaaviin EU-säädöksiin. Mikäli yritys on tuottajavastuussa useasta tuottajavastuualasta, yrityksen tulee hoitaa tuottajavastuunvelvoitteensa kaikkien alojen osalta erikseen.

Huomioitava on, että samalla tuotemerkillä voi olla useita tuottajia (rinnakkaistuonti). Tällöin tuottajavastuu koskee jokaista maahantuojaa erikseen.

Mikäli Suomeen sijoittautunut tuottaja ei ole arvonlisäverorekisterissä (ALV-rekisterissä), toimintaa ei katsota ammattimaiseksi. Vastaavasti, mikäli etämyyjä ei ole kotimaassaan tai Suomessa ALV-rekisterissä, tai ALV-rekisteriä vastaavassa ulkomaisessa rekisterissä, toimintaa ei katsota ammattimaiseksi.

Muut määritelmät

Tässä ohjeessa tarkoitetaan:

Tuottajavastuusta huolehtivalla valtuutetulla edustajalla luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on sijoittautunut siihen valtioon, jossa tuottaja saattaa tuotteita markkinoille, ja joka on nimetty vastaamaan tuottajan tuottajavastuunvelvoitteiden täyttämisestä kyseisissä valtioissa.

Suomeen sijoittautumisella luonteeltaan pysyvää, vakinaista ja jatkuvaa sijoittautumista Suomeen. Myös ulkomaalainen yritys voi sijoittautua Suomeen perustamalla Suomeen kiinteän toimipaikan. Suomeen sijoittautuneeksi katsotaan esimerkiksi:

- Patentti- ja rekisterihallituksen yritys- ja yhteisötietojärjestelmään merkityt yritykset tai yhteisöt, joilla on suomalainen Y-tunnus ja joiden kotipaikka sijaitsee Suomessa,

- ulkomaisen yhteisön tai säätiön sivuliikkeet, jotka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään ja joilla on kiinteä toimipaikka Suomessa, tai
- henkilöt, joilla on suomalainen henkilötunnus ja joiden kotipaikka on Suomi.

Ulkomaisella etämyyjällä Euroopan unionin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittautunutta tuottajaa, joka myy tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille (kuluttajille tai yrityksille) Suomeen.

Suomeen sijoittautuneella etämyyjällä toimijaa, joka myy Suomesta tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille (kuluttajille tai yrityksille) Euroopan unionin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan.

Tuottajaa vastaavalla toimijalla ulkomaista toimijaa, joka toimittaa Suomen markkinoille tuottajavastuun alaisia tuotteita muulla kuin etäkaupalla. Tällaisia toimijoita voivat olla esimerkiksi suuret kansainväliset tuotemerkit, jotka toimittavat tuotteita Suomeen sijoittautuneille tuottajille näiden myytäväksi.

SUP-tuotteilla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä (2019/904/EU) laajennetun tuottajavastuun soveltamisalaan kuuluvia tiettyjä syömävalmiin ruoan yhden annoksen annospakkauksia, joustavia pakkauksia ja kääreitä, niin sanottuja take away-mukeja, tilavuudeltaan enintään kolmen litran juomapakkauksia, kevyitä muovikasseja, tyhjänä myytäviä juomamukeja, kosteuspyyhkeitä, ilmapalloja sekä suodattimellisia tupakkatuotteita ja tupakansuodattimia. SUP-tuotteilla ei tässä ohjeessa tarkoiteta muovisia sisältäviä kalastusvälineitä eikä niin sanotun SUP-asetuksen (Valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista 1318/2022) liitteen 1 mukaisia tuotteita.

Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja

Suomeen sijoittautunut etämyyjä

Suomeen sijoittautuneen toimijan, joka myy tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen valtioon, on vastattava tuottajavastuuvuoroitettujen täyttämistä kyseisessä valtiossa (Jätelaki 66 a §). Suomen jätelaki velvoittaa siis Suomeen sijoittautunutta etämyyjää hoitamaan kaikki kohdemaan lainsäädännön mukaiset tuottajavastuuta koskevat velvoitteet. Tuottajavastuu tulee hoitaa kaikissa kohdemaissa (myös EU:n ulkopuolisissa), mikäli kohdemaan lainsäädäntö sitä edellyttää. Tuottajavastuuta koskevat velvoitteet tulee hoitaa, vaikka kyseiset tuotteet eivät kuuluisi tuottajavastuun piiriin Suomessa tai EU-lainsäädännössä. Suomeen sijoittautuneiden etämyyjien tulee aina tarkistaa kohdemaan lainsäädännöstä tai viranomaisilta tiedot tuottajavastuun alaisista tuotteista ja tuottajavastuun hoitamisesta. Pirkanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla ylläpidetään listausta muiden valtioiden tuottajarekistereistä ja viranomaisista.

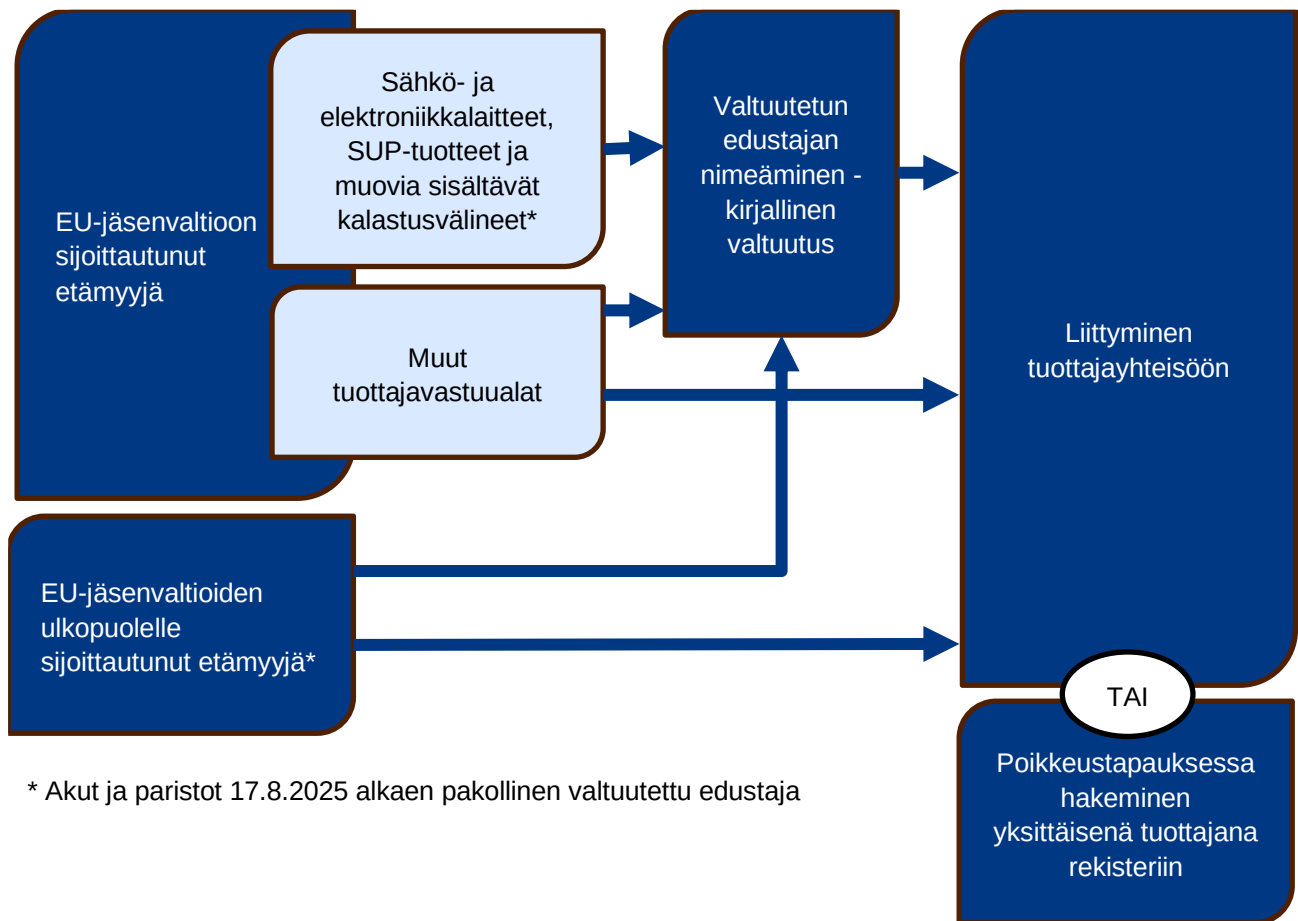
Suomeen sijoittautuneen toimijan, joka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita tai muovisia sisältäviä kalastusvälineitä etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen EU-jäsenvaltioon on tuottajavastuuvuoroitettujen täyttämiseksi nimettävä kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautunut valtuutettu edustaja (Jätelaki 66 a §). Valtuutettu edustaja hoitaa suomalaisen toimijan tuottajavastuuta koskevat velvoitteet kyseisessä maassa. Valtuutetun edustajan nimeäminen on 17.8.2025 alkaen pakollista myös Suomeen sijoittautuneille etämyyjille, jotka myyvät akkuja ja paristoja toiseen EU-jäsenvaltioon (Akkuasetuksen (2023/1542/EU) artikla 56). Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen koskee tulevaisuudessa mahdollisesti myös pakkauksia sekä tekstiilejä, mutta näiden osalta lainsäädäntötyö on vielä kesken.

Ulkomainen etämyyjä

Toiseen EU-jäsenvaltioon sijoittautuneen tuottajan, joka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita ja muovisia sisältäviä kalastusvälineitä etäkaupalla suoraan käyttäjille Suomeen, on nimettävä valtuutettu edustaja vastaamaan velvoitteidensa täyttämisestä Suomessa (Jätelaki 66 a §). Suomessa toimiva valtuutettu edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella (Jätelaki 66 b §). Valtuutettu edustaja hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteet liittymällä tuottajayhteisöön tai poikkeustapauksessa hakemalla yksittäisenä tuottajana rekisteröintiä

tuottajarekisteriin. Valtuutetun edustajan nimeäminen on 17.8.2025 alkaen pakollista myös etämyyjille, jotka myyvät akkuja ja paristoja Suomeen (Akkuasetuksen (2023/1542/EU) artikla 56). Akkujen ja paristojen osalta velvoite koskee niin EU-jäsenvaltioihin kuin muihin maihin sijoittautuneita etämyyjiä. Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen koskee tulevaisuudessa mahdollisesti myös pakkauksia sekä tekstiilejä, mutta näiden osalta lainsäädäntötyö on vielä kesken.

Ulkomainen etämyyjä, joka on sijoittautunut EU-jäsenvaltioiden ulkopuolelle, tai ulkomainen etämyyjä, joka on sijoittautunut EU-jäsenvaltioon, mutta myy muita tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita kuin sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita tai muovisia sisältäviä kalastusvälineitä, voi hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteensa joko liittymällä tuottajayhteisöön tai nimeämällä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan (Jätelaki 66 a §). Kuvassa 1 on esitetty kooste siitä, miten ulkomainen etämyyjä voi hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteensa Suomessa.

Kuva 1. Ulkomaisen etämyyjän tuottajavastuuta koskevien velvoitteiden hoitaminen Suomessa

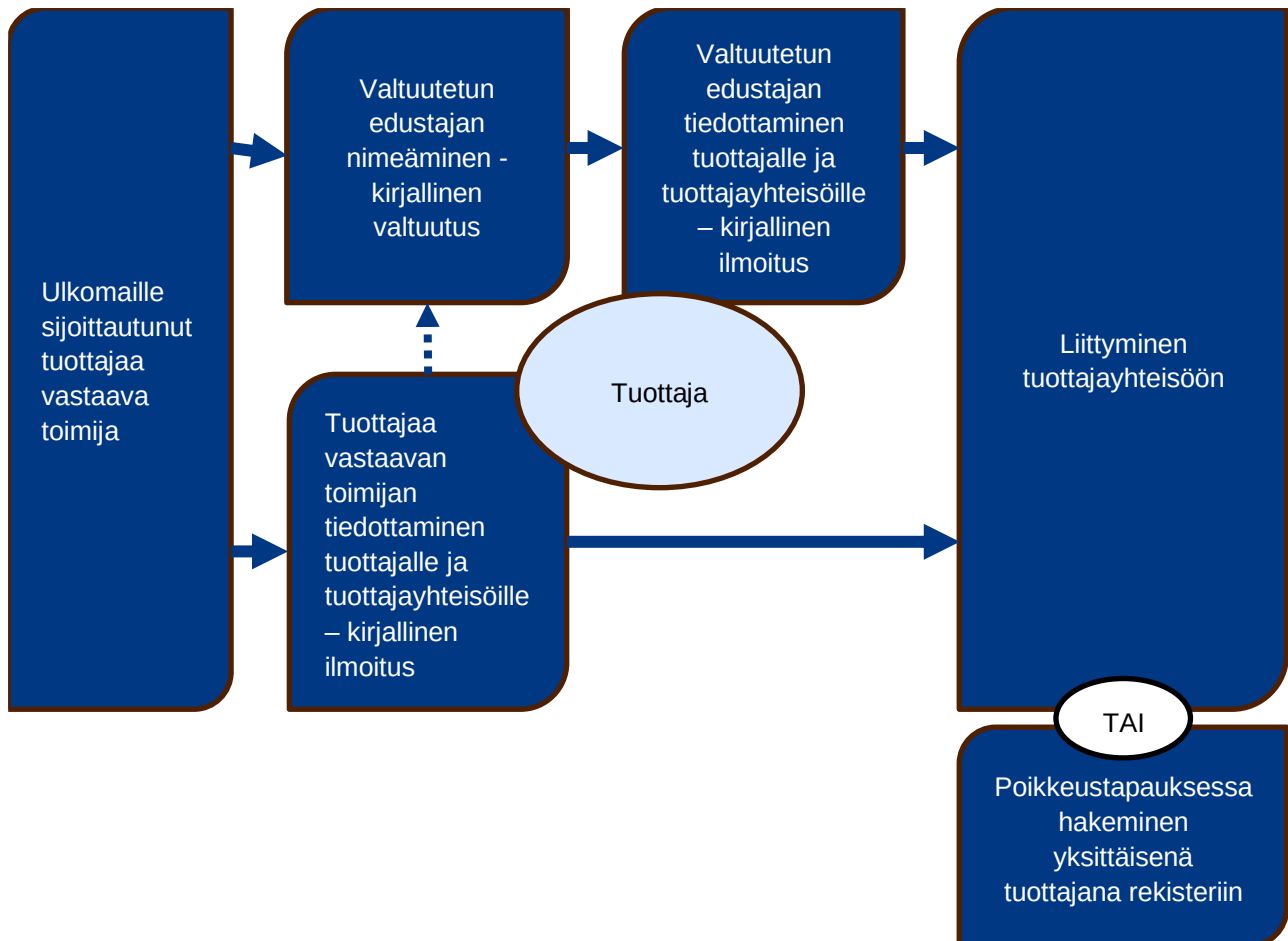
Tuottajaa vastaava toimija

Toiseen valtioon sijoittautunut tuottajaa vastaava toimija, joka toimittaa Suomen markkinoille tuotteita muulla kuin etäkaupalla, voi vapaaehtoisesti nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan Suomeen sijoittautuneen tuottajan sijasta tämän velvoitteista tai tehdä vastaavassa tarkoituksessa sopimuksen hyväksytyn tuottajayhteisön kanssa (Jätelaki 66 a §). Tällaisia toimijoita voivat olla esimerkiksi suuret kansainväliset tuotemerkit, jotka toimittavat tuotteita Suomeen sijoittautuneille tuottajille näiden myytäväksi.

Tällöin ulkomainen tuottajaa vastaava toimija ei siis huolehdi omasta tuottajavastuustaan, vaan suomalaisten maahantuojien tuottajavastuusta ulkomaisen toimijan tuotteiden osalta. Vastaavasti, mikäli ulkomainen tuottajaa vastaava toimija nimeää valtuutetun edustajan, valtuutettu edustaja ei huolehdi ulkomaisen toimijan tuottajavastuusta Suomessa, vaan suomalaisten maahantuojien tuottajavastuusta kyseisen ulkomaisen toimijan tuotteiden osalta. Mikäli Suomeen sijoittautunut maahantuoja on tuottajavastuussa lisäksi myös muiden tuotteiden osalta, tulee maahantuojan hoitaa tuottajavastuu erikseen näiden tuotteiden osalta. Tuottajaa vastaava toimija

ja Suomeen sijoittautunut maahantuoja voivat hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteet valitsemallaan tavalla (esimerkiksi olla jäsenenä saman tuottajavastuualan eri tuottajayhteisössä).

Tuottajaa vastaavan toimijan on tiedotettava velvoitteiden hoitamisesta tai niiden hoitamisen muuttumisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvélvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 a §). Mikäli tuottajaa vastaava toimija nimeää valtuutetun edustajan, valtuutettu edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella (Jätelaki 66 b §). Valtuutetuksi edustajaksi nimetyn on tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvélvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 b §). Kuvassa 2 on esitetty kooste siitä, miten tuottajaa vastaava toimija voi hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteet Suomeen sijoittautuneen tuottajan puolesta.

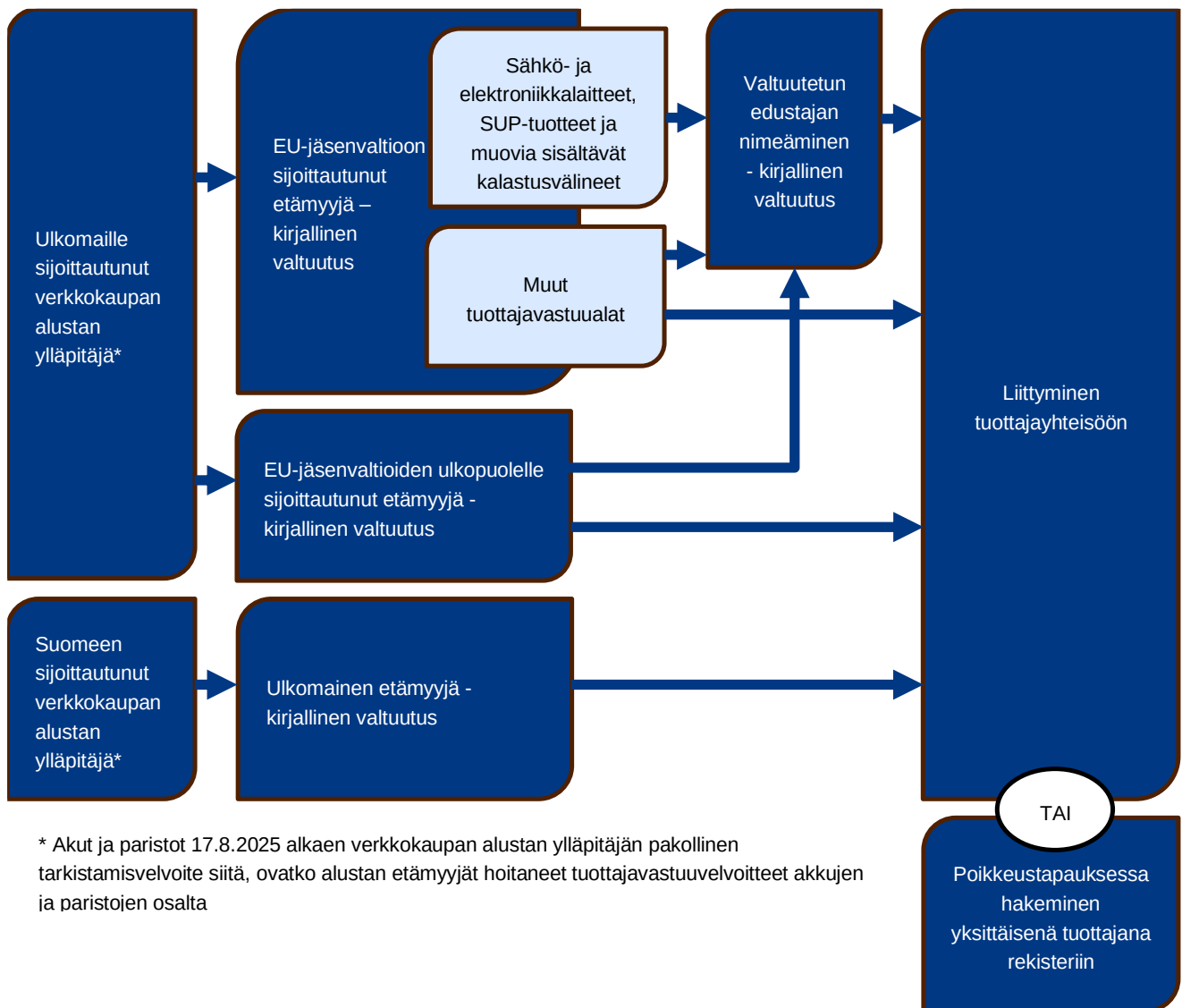
Kuva 2. Tuottajavastuuta koskevien velvoitteiden hoitaminen, kun tuottajaa vastaava toimija haluaa vapaaehtoisesti hoitaa velvoitteet Suomeen sijoittautuneen tuottajan puolesta

Verkkokaupan alustan ylläpitäjä

Verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi vapaaehtoisesti nimetä Suomeen sijoittautuneen valtuutetun edustajan vastaamaan alustallaan toimivan etämyyjän tuottajavastuuvélvoitteista Suomessa tai tehdä vastaavassa tarkoituksessa sopimuksen hyväksytyn tuottajayhteisön kanssa (Jätelaki 66 a §). Verkkokaupan alustan ylläpitäjä vastaa siis tällöin vapaaehtoisesti alustalla toimivan etämyyjän tuottajavastuusta. Suomessa tuottajavastuu koskee etämyyjiä, jotka ovat sijoittautuneet toiseen valtioon ja myyvät tuottajavastuunalaisia tuotteita suoraan käyttäjille Suomeen, eli verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi ottaa velvoitteet hoitaakseen ainoastaan ulkomaisen etämyyjän puolesta. Verkkokaupan alustan ylläpitäjällä on oltava tähän kirjallinen valtuutus alustallaan toimivalta etämyyjältä (Jätelaki 66 a §). Mikäli verkkokaupan alustan ylläpitäjä nimeää valtuutetun edustajan, valtuutettu edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella (Jätelaki 66 b §).

Valtuutetun edustajan nimeäminen on pakollista toiseen EU-jäsenvaltioon sijoittautuneille etämyyjille, jotka myyvät sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita ja muovisia sisältäviä kalastusvälineitä suoraan käyttäjille Suomeen (Jätelaki 66 a §). Näin ollen, mikäli muualle kuin Suomeen sijoittautunut verkkokaupan alustan ylläpitäjä hoitaa tuottajavastuuvuorotteita toiseen EU-jäsenvaltioon sijoittautuneen, edellä mainittuja tuotteita myyvän etämyyjän puolesta, verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi hoitaa velvoitteet ainoastaan nimeämällä valtuutetun edustajan Suomeen.

Verkkokaupan alustan ylläpitäjällä on 17.8.2025 alkaen velvollisuus tarkistaa alustallaan etäkaupalla käyttäjille akkuja ja paristoja tai niitä sisältäviä tuotteita myyvien tuottajien rekisteröityminen niiden jäsenvaltioiden tuottajarekistereihin, joihin etämyyjä akkuja ja paristoja tai niitä sisältäviä tuotteita myy (Akkuasetuksen (2023/1542/EU) artikla 62 kohta 6). Kuvassa 3 on esitetty kooste siitä, miten verkkokaupan alustan ylläpitäjä voi hoitaa tuottajavastuuta koskevat velvoitteet ulkomaisen etämyyjän puolesta.

* Akut ja paristot 17.8.2025 alkaen verkkokaupan alustan ylläpitäjän pakollinen tarkistamisvelvoite siitä, ovatko alustan etämyyjät hoitaneet tuottajavastuuvuorotteet akkujen ja paristojen osalta

Kuva 3. Tuottajavastuuta koskevien velvoitteiden hoitaminen, kun verkkokaupan alustan ylläpitäjä haluaa vapaaehtoisesti hoitaa velvoitteet alustallaan toimivan ulkomaisen etämyyjän puolesta

Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan nimeäminen

Alla olevat tuottajavastuusta huolehtivaa valtuutettua edustajaa ja sen nimeämistä koskevat velvoitteet ja oikeudet koskevat toimijoita, jotka nimeävät Suomeen valtuutetun edustajan. Niiden Suomeen sijoittautuneiden toimijoiden, joiden tulee joko nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja toiseen jäsenvaltioon tai jotka voivat vapaaehtoisesti nimetä tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan toiseen jäsenvaltioon, tulee aina noudattaa kyseisen maan lainsäädäntöä ja määräyksiä.

Tuottajan tulee hoitaa tuottajavastuuvelvoitteensa kaikkien alojen osalta erikseen. Esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajaa koskee usein myös akkujen ja paristojen sekä pakkausten tuottajavastuu. Tuottajayhteisöjen on tarpeellisin yhteistoimin edistettävä tuottajan mahdollisuutta hoitaa eri tuotteita koskevat tuottajavastuuvelvoitteensa yhden toimijan kautta (Jätelaki 65 §), ja yhden valtuutetun edustajan kautta onkin usein mahdollista hoitaa kaikki tuotetta koskevat tuottajavastuuvelvoitteet. Tuottaja voi kuitenkin halutessaan hoitaa eri alojen tuottajavastuuvelvoitteensa valitsemallaan tavalla. Esimerkiksi etämyyjän, joka myy pakattuja sähkö- ja elektroniikkalaitteita Suomeen, tulee sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta nimetä tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja. Pakkausten tuottajavastuun etämyyjä saa kuitenkin hoitaa valitsemallaan tavalla, joko liittymällä suoraan tuottajayhteisöön tai nimeämällä valtuutetun edustajan. Mikäli tuottaja haluaa nimetä valtuutetun edustajan sekä pakkausten että sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta, sama valtuutettu edustaja voi yleensä hoitaa molempia aloja koskevat velvoitteet. Monet tuottajayhteisöiden palveluyhtiöt toimivat valtuutettuina edustajina Suomessa.

Yhteenvetotaulukko tuottajan tai muun toimijan valtuutetun edustajan nimeämisestä löytyy liitteestä 1.

Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja – rooli ja velvoitteet

Hyväksymällä ja allekirjoittamalla toimeksiannon, valtuutettu edustaja on tuottajavastuussa tuottajan puolesta Suomessa ja hoitaa kaikki tuottajavastuuseen liittyvät velvoitteet tämän sijasta. Näihin velvoitteisiin kuuluu muun muassa:

- hoitaa tuottajavastuuseen liittyvät jätehuoltovelvoitteet (keräys, kuljetus, käsittely, kustannukset) liittymällä hyväksytyyn tuottajayhteisöön tai poikkeustapauksessa hakemalla tuottajarekisteriin yksittäisenä tuottajana
- ilmoittaa kenen puolesta tuottajavastuuta hoitaa ja toimittaa siihen liittyvän kirjallisen valtuutuksen
- toimittaa edellytetyt seurantatiedot ja muut tarvittavat dokumentit
- maksaa kaikki velvoitteiden hoitamiseen liittyvät maksut
- olla lakien ja asetusten mukaisessa oikeudellisessa vastuussa tuottajavastuusta. Valtuutettuun edustajaan voidaan soveltaa Suomen lainsäädännön mukaisia pakkokeinoja ja rangaistuksia.

Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja ei voi perustaa tuottajayhteisöä (Jätelaki 66 b §). Valtuutettu edustaja voi poikkeustapauksessa hakea tuottajarekisteriin yksittäisenä tuottajana. Tuottajarekisteriin voidaan kuitenkin hyväksyä yksittäinen tuottaja ainoastaan silloin, kun tuottajayhteisöön liittyminen on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen ilmeisen tarpeetonta, ja jätelain 102 §:ssä määritetyt hyväksymisen edellytykset täyttyvät. Tällöin tuottajan on muun muassa itse järjestettävä koko maan kattava käytöstä poistettujen tuotteiden keräysverkosto sekä järjestettävä niiden kierrätys ja muu jätehuolto.

Menettelytavat

Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutus

Tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja nimetään kirjallisella valtuutuksella (Jätelaki 66 b §). Kirjallinen valtuutus tulee toimittaa tuottajayhteisölle, johon valtuutettu edustaja liittyy, tai Pirkanmaan ELY-keskukseen, mikäli poikkeustapauksessa valtuutettu edustaja liittyy yksittäisenä tuottajana rekisteriin. Valtuutetun edustajan kirjallisesta valtuutuksesta tulee tulla ilmi vähintään seuraavat asiat:

- tuottajan tiedot
- valtuutetun edustajan tiedot
- tuottajaa vastaavan toimijan tiedot tai verkkokaupan alustan ylläpitäjän tiedot, mikäli valtuutettu edustaja on tuottajaa vastaavan toimijan tai verkkokaupan alustan ylläpitäjän nimeämä
- tiedot valtuutuksen laajuudesta sisältäen tiedot tuottajavastuualoista, joiden osalta velvoitteet hoidetaan
- alkamisajankohta.

Ulkomaisen etämyyjän valtuutus verkkokaupan alustan ylläpitäjälle

Mikäli tuottajavastuuta koskevia velvoitteita hoitaa verkkokaupan alustan ylläpitäjä, verkkokaupan alustan ylläpitäjällä tulee olla tähän kirjallinen valtuutus alustallaan toimivalta etämyyjältä (Jätelaki 66 a §). Ulkomaisen etämyyjän kirjallinen valtuutus tulee esittää tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutuksen liitteenä tai toimittaa tuottajayhteisölle, mikäli verkkokaupan alustan ylläpitäjä liittyy suoraan tuottajayhteisöön. Kirjallisesta valtuutuksesta tulee tulla ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- etämyyjän tiedot
- verkkokaupan alustan ylläpitäjän tiedot
- tiedot valtuutuksen laajuudesta sisältäen tiedot tuottajavastuualoista, joiden osalta velvoitteet hoidetaan
- alkamisajankohta.

Tuottajaa vastaavan toimijan ilmoitus velvoitteiden hoitamisesta

Mikäli tuottajavastuuta koskevia velvoitteita hoitaa tuottajaa vastaava toimija, tuottajaa vastaavan toimijan on tiedotettava velvoitteiden hoitamisesta ja niiden hoitamisen muuttumisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvelvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 a §). Mikäli tuottajaa vastaava toimija nimeää tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan, on valtuutetun edustajan tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvelvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 b §). Tiedottaminen tulee tehdä kirjallisesti, jotta voidaan varmistua siitä, että kaikki tahot ovat tietoisia siitä, miten ja miltä osin velvoitteet hoidetaan. Kirjallisessa ilmoituksessa tulee olla vähintään seuraavat tiedot:

- tuottajan tiedot
- tuottajaa vastaavan toimijan tiedot
- tiedot vastuunoton laajuudesta sisältäen tiedot tuottajavastuualoista, joiden osalta velvoitteet hoidetaan
- alkamisajankohta.

Mikäli ainoastaan tuottajaa vastaavan toimijan valtuutettu edustaja hoitaa tiedottamisen, ilmoituksesta tulee tulla ilmi myös tuottajaa vastaavan toimijan antama valtuutus valtuutetulle edustajalle. Kirjalliset ilmoitukset tulee toimittaa tuottajayhteisölle, mikäli velvoitteet hoidetaan liittymällä tuottajayhteisöön, tai Pirkanmaan ELY-keskukselle, mikäli poikkeustapauksessa valtuutettu edustaja liittyy yksittäisenä tuottajana rekisteriin.

Tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutuksen päättyminen

Mikäli tuottajavastuusta huolehtivan valtuutetun edustajan valtuutus päättyy tai päätetään, valtuutuksen päättymisestä tulee välittömästi ilmoittaa sille tuottajayhteisölle, jonka jäsen valtuutettu edustaja on, tai Pirkanmaan ELY-keskukseen, mikäli poikkeustapauksessa valtuutettu edustaja on liittynyt yksittäisenä tuottajana rekisteriin.

Tuottajaa vastaavan toimijan nimeämän valtuutetun edustajan on tiedotettava valtuutuksen peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvélvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 b §). Mikäli tuottajaa vastaava toimija ei jatka velvoitteiden hoitamista, tuottajaa vastaavan toimijan on tiedotettava velvoitteiden hoitamisen peruuttamisesta tuottajille ja tuottajayhteisöille, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvélvoitteista mainittujen tuotteiden osalta (Jätelaki 66 a §).

EU-jäsenvaltioon sijoittautuneiden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, SUP-tuotteiden ja muoviasisältävien kalastusvälineiden etämyyjien tulee välittömästi nimetä uusi tuottajavastuusta huolehtiva valtuutettu edustaja, mikäli toiminta jatkuu. Tämä koskee myös akkujen ja paristojen etämyyjä 17.8.2025 alkaen. Niiden ulkomaisten etämyyjien, jotka ovat sijoittautuneet EU-jäsenvaltioiden ulkopuolelle tai myyvät muita tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita kuin sähkö- ja elektroniikkalaitteita, SUP-tuotteita tai muoviasisältäviä kalastusvälineitä, tulee viipymättä nimetä uusi valtuutettu edustaja tai liittyä tuottajayhteisöön, mikäli toiminta jatkuu. Tuottajaa vastaavan toimijan valtuutetun edustajan nimeämisen tapauksessa kaikki tuottajavastuuta koskevat velvoitteet palautuvat takaisin maahantuojille, mikäli tuottajaa vastaava toimija ei jatka velvoitteiden hoitamista. Verkkokaupan alustan ylläpitäjän valtuutetun edustajan nimeämisen tapauksessa kaikki tuottajavastuuta koskevat velvoitteet palautuvat takaisin alustalla toimiville ulkomaisille etämyyjille, mikäli verkkokaupan alustan ylläpitäjä ei jatka velvoitteiden hoitamista. Mikäli tuottaja ei hoida tuottajavastuuta koskevia velvoitteitaan, vaikka toiminta jatkuu, tuottajaa kohtaan voidaan aloittaa laiminlyönnistä johtuvat pakkokeinot ja muut velvoittavat toimet.

Liite 1 – Yhteenvetotaulukko tuottajan tai muun toimijan valtuutetun edustajan nimeämisestä

Suomeen sijoittautunut etämyyjä, joka myy tuotteita toiseen EU:n jäsenvaltioon	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet	Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen
	Akut ja paristot*, ajoneuvot, pakkaukset	Tarkista kohdemaan lainsäädäntö
	Kohdemaan lainsäädännössä tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet	Tarkista kohdemaan lainsäädäntö
Suomeen sijoittautunut etämyyjä, joka myy muualle kuin toiseen EU:n jäsenvaltioon	Kohdemaan lainsäädännössä tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet	Tarkista kohdemaan lainsäädäntö
Toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautunut etämyyjä, joka myy Suomeen	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet	Pakollinen valtuutetun edustajan nimeäminen
	Akut ja paristot*, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Valtuutetun edustajan nimeäminen tai tuottajayhteisöön liittyminen
EU:n ulkopuolelle sijoittautunut etämyyjä, joka myy Suomeen	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet, akut ja paristot*, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Valtuutetun edustajan nimeäminen tai tuottajayhteisöön liittyminen
Toiseen valtioon sijoittautunut tuottajaa vastaava toimija	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet, akut ja paristot, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen tai tuottajayhteisöön liittyminen
Suomeen sijoittautunut verkkokaupan alustan ylläpitäjä	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet, akut ja paristot**, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Vapaaehtoinen tuottajayhteisöön liittyminen
Ulkomaille sijoittautunut verkkokaupan alustan ylläpitäjä, EU-jäsenvaltioon sijoittautunut etämyyjä	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet	Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen
	Akut ja paristot**, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen tai tuottajayhteisöön liittyminen
Ulkomaille sijoittautunut verkkokaupan alustan ylläpitäjä, EU-jäsenvaltioiden ulkopuolelle sijoittautunut etämyyjä	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, SUP-tuotteet ja muovisia sisältävät kalastusvälineet, akut ja paristot**, ajoneuvot, pakkaukset, renkaat, paperit	Vapaaehtoinen valtuutetun edustajan nimeäminen tai tuottajayhteisöön liittyminen

* Akut ja paristot 17.8.2025 alkaen pakollinen valtuutettu edustaja

**Akut ja paristot 17.8.2025 alkaen verkkokaupan alustan ylläpitäjän pakollinen tarkistamisvelvoite siitä, ovatko alustan etämyyjät hoitaneet tuottajavastuuvälitteet akkujen ja paristojen osalta